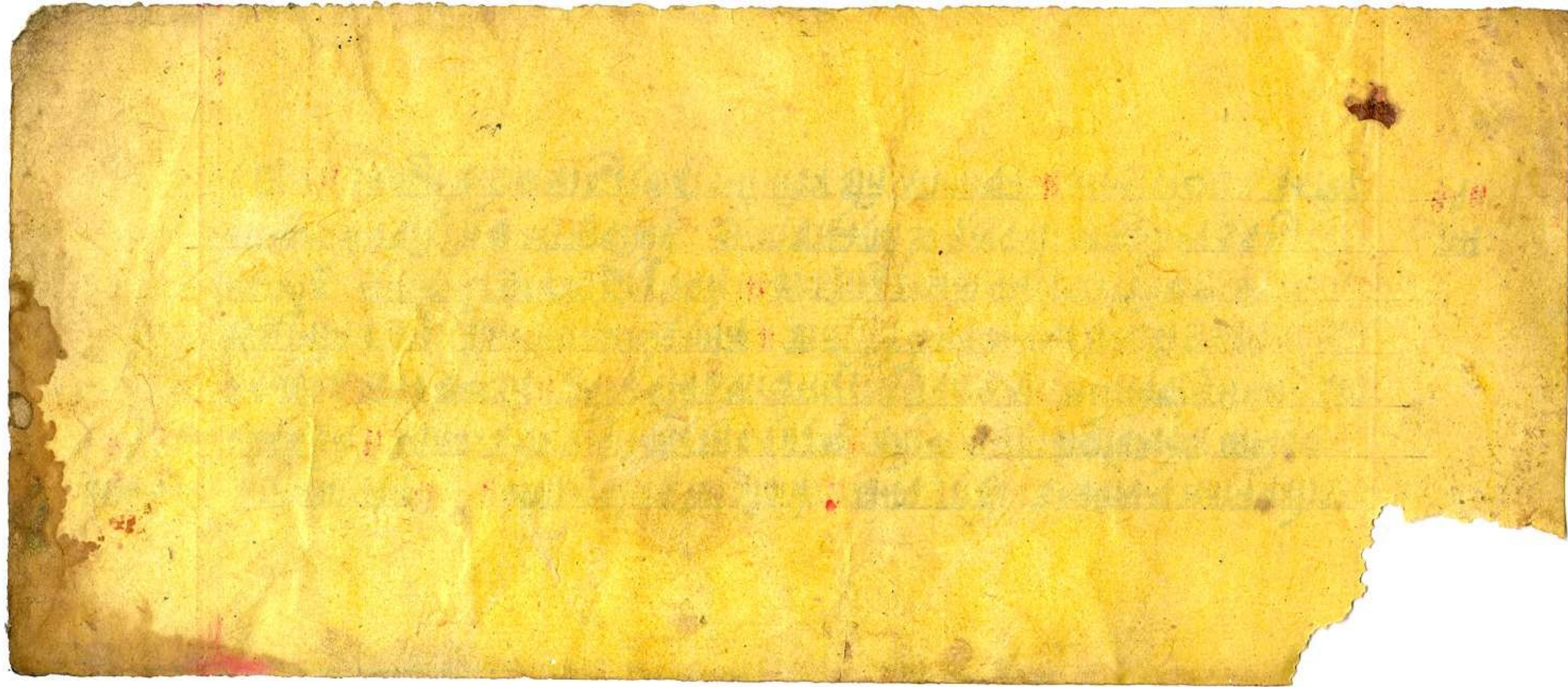

आ० श्रीः श्रीगणेशायनमः ॥ अथाभ्युदयिक श्राद्धविधिः ॥ मन्थपुराणो ॥ उत्सवानन्दसत्तानयजोद्धा
॥ १ ॥ हृदिमंगले ॥ मातरः प्रथमं पूज्यापितरस्तदनन्तरम् ॥ ततो मातामहानां च विश्वेदेवास्तथैव च ॥
एते च्छाहुं प्रातरेव भवन्ति ॥ पूर्वोक्तैर्दिविकं कार्यमयं रान्ते तु पैतृकम् ॥ एकोदिष्टं तु मध्याह्ने प्रात
रेष्टं निमित्तकम् ॥ इति सातानपं स्मरणान् ॥ प्रातरीति संभवे अन्यथा रात्रौ पुत्रजन्तुर्मानिजा
नकर्मार्हः भूतानां च मुखश्राद्धानुपपत्तेः ॥ अथ श्राद्धे वासरा दर्भदिगादिनिधमः प्रदर्शिता
आश्वलायनपरिशिष्टे आभ्युदयिकेः युग्मावासरानां अमूलदर्भाः प्राप्नुवेभ्य उदश्रुत्वो
दघात ॥ उदश्रुत्वेभ्यो वा प्राप्नुत्वो दोदर्भो पवित्र इति कात्यायनः ॥ आभ्युदयिके प्रदर्शिते

रामः
॥ १ ॥

रामुपचारः पित्र्यमनुवर्ज्यजप ऋजवो दर्भा यवैस्त्रिलार्थः संपन्नमिति नृपि प्रश्नो दधिवदरा
क्षतमिश्राः पिराडानांदी मुखान्पितृन्नावाहयिष्ये ॥ इति च नान्दी मुखः पितरः प्रीयतामि
त्यक्षय्यस्थानं नान्दी मुखान्पितृन्वाचयिष्ये ॥ इति पृच्छति च नान्दी मुखः पितरः पितामहा
प्रपितामहा मातामहा प्रमातामहा १६ प्रमातामहाः प्रीयतामिति न स्वधां युंजीत पुम्मा
नाशयेद्वेतिः अत्र नान्दी मुखः पितर इति मन्त्राणां मातामहानामपि प्रदर्शनार्थः ॥ अ
स्य करणपितृतीर्थयोनिष्वेधापि कात्यायनेनोक्तः गोत्रनामभिरामं च पितृभ्यो ह्यदि
दयेत् नात्रापसव्यं करणमनुपि अं तीर्थमिष्यते पात्राणां पूरणां पूरणादीनि देवेभ्यै

आ० आ

॥२॥

कारयेत् इति प्रहस्य त्रयोच्चारोक्तमः प्रदर्शितो हेमाद्रौ नान्दीमुखो विवाहादौ प्रपितामहः
विक्रमः नाम स कीर्तयेद्विद्वानन्यत्र पितृपूर्वकमिति अयं क्रमो विवाहादन्यत्र विंध्य
लादुन्नरस्मिन्देशे शिष्टे नानुसृतः पितरः पितामहाः प्रपितामहाः मातामहाः प्रमाता
महाः वृद्धप्रमातामहाश्च प्रीयन्तां नम्यधां गुंतीतेत्ययं कात्यायनोक्तः शिष्टे तु सृज्यतो
ॐ त्वाभिरंजलिनाशि रसिकृतः ॥ वृद्धिश्चाद्रे पिंडदानं वै कल्पिकं पिंडनिर्वपणं कुर्यात् ॥
नराधिप ॥ वृद्धिश्चाद्रे महाबाहो कुलधर्मा निवेशन इति भविष्यपुराणा वचनात् ॥ पिंडनि
र्वपणमित्युपलक्षणां मित्युपलक्षणां अतो यस्य कुले यावति कर्तव्यता वृद्धिश्चाद्रे ता

रामः

॥२॥

वति स्वकर्तव्यानाधिकेत्यर्थः ॥ ततः लग्नमुद्रुर्त्तानि क्रमभयादपिऽ स्वशिष्टा आचारंति
शतितदेव लिख्यते तत्र चाग्नेौ करणादीनां बाधः ॥ अग्नेौ करणमर्घ्यं च आवाहना वने जने पि
ऽश्राद्धं प्रकुर्वीत पिऽक्षीने निवर्तते ॥ पिऽनिर्वापरहिते यत्र श्राद्धं विधीयते स्वधावाचनलोपो
स्ति विकरतु न लुप्यते ॥ अक्षय्यदक्षिणा सास्त्रि सौमर्ष्यं च यथा स्थिति रिति स्मरणात् ॥
अथ प्रयोगः ॥ तत्र कर्ता प्राञ्जुस्वो दञ्जुस्वो वादीपं प्रज्वालय ॥ ॐ यदेवा देवेह त्पादिकं डिक्
येरा कर्मपात्रं कृत्वा कुशत्रय सहितं कर्मपात्रोदकमादाय ॐ अपवित्रः पवित्रो वेत्यादि
त् ॐ अद्येत्यादि देशकालौ स्मृत्याऽऽमुक गोत्राणामस्मिन्मातृपितामहि प्रपिताम

आ०श्राः

॥३॥

ममुकामुका मुकदेवीनां नान्दी मुखानाममुकगोत्रारणाम त्वत्पितृपितामह प्रपितामहा
मुकामुका मुकशर्माणां नान्दी मुखानाममुकगोत्रारणाम त्वत्पितामह प्रपितामह १६५
तामहानाममुकामुका मुकशर्मणां सपत्नीकानां नान्दी मुखानां वसुसंत्य संशक्त विश्वे देवपू
र्वकारणाममुककर्मा कुतया भुदयिक श्राद्धमेभि देवैरंहकरिष्ये शतिसंकल्प्यः ॥ त्रिगाय
त्रीं जपेत् ॥ ॐ देवताभ्यः पितृभ्यश्चेति च त्रिजपेत् ॥ ततो दिग्बन्धनं कुर्यात् ॥ यवकुशमादाय
ॐ अग्निव्याताः पितृगणाः प्राचीं रक्षंतु मेदिशम् ॐ अपहृता असुरारक्षा ॐ तिवेदि वद
तथा बर्हिषदः पातु याम्यां ये पितरः स्थिताः ॐ अपहृताः ॐ प्रतीची माज्या पातु दत्त ॐ म

रामः

॥३॥

पहता ॥ ॐ उदीची मपि सोमपा ॐ अपहता ॥ ॐ रक्षो भूतपि सोचम्य त्तथैवा सुरदोषतः सर्व
तश्चाधिपत्तेषां यमोरक्षां करोतु मे ॥ इति क्रमेण पूर्वादि दिक्षु मद्रुचयवान्विकीर्य ॐ त्वमग्ने
द्युभिरीति नीवी बंधनं कुर्यात् अथा सनमः ॐ अद्याभ्युदयिक श्राद्धे ऽ मुकगोत्राणाम त्मन्मा
तृ पितामही नाम मुकामुका मुकदेवी नाना नदीमुखी नाम मुकगोत्राणाम त्मत्पितृ पितामह प्रपि
तामहानाम मुकामुका मुकशर्मणां नाना नदीमुखानाम मुकगोत्राणाम त्मन्मातामह प्रमाताम
ह रद्रुप्रमातामहाः नाम मुकामुका मुकशर्मणां सपत्निकानां नाना नदीमुखानां श्राद्ध संबंध
धिनां वसुसत्य संशकानां विश्वेष्वादेवानां इदमासनं वोनमः ॐ अद्याभ्युदयिक श्राद्धे ऽ मुक

आ०श्राः

॥४॥

गात्राय अस्मिन्नातरमुक्तेदेव्या नान्दीमुख्या आभ्युदयिक श्राद्धे इदमासनं ते नमः ॥ एवं
पितामह्यादिपंचानां दद्यात् ऋज्यमूलकुसमासनं सर्वभ्यो दद्यात् ॥ नतोगंधाक्षतान्मृ
त्नवत्त्रादिभिः ॥ तमभ्यर्च्य धूपदिपौचकोरयेत् यवकुशजलान्यादाय ॐ अद्याभ्युदयिक
श्राद्धे ॥ मुकगोत्राणामस्मिन्नातृपितामही प्रपितामही नाममुकामुका मुक्तेदेवीनां नान्दी
मुखीनाममुकगोत्राणामस्मिन्पितृपितामह प्रपितामहानाममुकामुकामुक शर्मणां ना
न्दीमुख्यानाममुकगोत्राणामस्मिन्मातामह प्रमातामह वृद्धप्रमातामहानाममुकामु
कामुक शर्मणां सपत्नीकानां नान्दीमुख्यानां श्राद्धे सम्बन्धि वसुसत्य संजका विश्वे देवा

रामः

॥४॥

नान्यर्चनविधौ गन्धपुष्पाक्षत ताम्बूलधूपदीपवत्पारिणो वोनमः ॥ ॐ अद्यामुकगोत्रे अस्मन्मा
तरमुकदेवी नान्दीमुखे आभ्युदयिकश्रोत्रे गन्धपुष्पधूपदीपताम्बूलवासोसितेनमः ॥ एवं
पितामहादिअष्टभ्यो दद्यात् ॥ अथान्नसंकल्प ॥ कुशादिकमादाय इदमामान्नं सततं
स्वामिपितृभ्यो नमः ॥ ततः प्रथमं विश्वेदेवानां उतानाभ्यां पारिणोभ्यां पात्रादिदेवपात्रमा
लभ्य ॐ पृथिवीतेपात्रं द्यौरपिधानं ब्राह्मणास्य मुखे अमृतं अमृतं जुहोमि स्वाहा ॐ इदं
विष्णुरित्यादि सुरैरित्युत्तरेण संपाठित्वा कृत्स्नकव्यमिदं रक्ष मदीयमिति पीठित्वा ॥ ॐ इदमामा
न्नं ॐ इदमापः ॥ इदमाज्यं ॥ इदं हविरिति दक्षिणां गुह्यमारोप्य ॐ यवोसीति यवान्विकी

आ० भ्रा० यं च वज्रलकुशाद्यादाय ॐ अथाभ्युदयिकश्राद्धे ॥ मुकगोत्राणामस्ममात्पितामही
॥५॥ प्रपितामहीनानादीमुखीनां अमुकामुकामुकेदेवीनां अमुकगोत्राणामस्मत्पितृपिताम
हप्रपितामहानाममुकामुकामुकशर्मणां सपत्नीकानानादीमुखानां श्राद्धसंबन्धिवसुतस्य
सज्जकेभ्यो विश्वेभ्यो देवेभ्य इदमामाभं सजलं सोपत्करं वीनमः ॥ एवं पात्रां लंभादिपूर्वव
त्कृत्वा ॐ अथाभ्युदयिकश्राद्धे ॥ मुकेदेवीनां मुखे आभ्युदयिकश्राद्धे इदमन्नं
सजलं सोपत्करं तेनमः ॥ एवं पितामह्याद्यभ्यो दद्यात् नतो गायत्रीं जपित्वा ॥ मधुरं पाठि
त्वा ॐ मधुवातात्पृचस्थाने उपास्मै गायतानर इति पंचपठेत् ॥ पित्र्यमंत्रं वर्ज्यं पुरुषसूक्तं

रामः
॥५॥

पेहेत् नतः प्राग्गुश वयायां भूमौ कुशयवजलाभ्यादाय ॥ ॐ अस्मत्कृतप्रमीतानां त्यागीनां
कुलयोषिताम् उच्छिष्टभागधेयानां भर्तुर्विकरासगम् ॥ इतिकुशरूपमासमास्तुत
कुशोपरि दद्यात् ॥ दधिवदराक्षतान्नादाय ॐ अग्निदग्धाश्चये जीवाये प्यदग्धाक
लेममः भूमौ दत्तेन तं प्यतु न प्रायानु परंगतिमित्यन्नमुत्सृजेत् ॥ संकल्पिते वत्साद्या
दितान्नपात्रे दधिवदराक्षतप्रक्षेपः द्विराचम्य कुशान्परिस्पृज्य हरिं स्मरेत् ॥ ॐ
सुप्रेक्षितमत्त ॥ ॐ शिवायः सन्तु सौमनस्यमत्तु ॥ ॐ अक्षतं चारिष्टमत्तु इति पात्रे पुन
क्षिप्य सजलयवकुशमादाय अक्षयोदकं दद्यात् ॐ अमुकगोत्रात्मन्मातामुकदेवीना

आ०श्राः
॥६॥

दीसुखा भुक्षिकश्राद्धे दत्तैर्नदन्नपानादिभिः प्रीयताम् एवं पितामही प्रपितामही
पितृपितामह प्रपितामह मातामह प्रमातामह वृद्धप्रमातामहानां दद्यात् प्राञ्जल्ये
आलंबध्वनिः प्रार्थयेत् ॐ गोवत्सो वर्द्धताम् ॐ दातारो भिवर्द्धताम् ॐ वेदाः संतांति
रेव च ॐ श्रद्धाचनो मायगमत् ॐ बहुधेयचनोत्तु ॐ अन्नचनो बहुभवेत् ॐ अतिथीश्च
लभेमीह ॐ याचि तारश्चनः संतु ॐ मायाचिष्मकेचन ॐ मायाचिथा ॐ रुताः सत्याशि
यसन्तु ततः श्राद्धकर्ता ब्राह्मण हस्तेन नित्यं कुर्यात् अथ दक्षिरादाय नमः ॥ ॐ अद्यापु
कगोत्राराम स्मत्पितामही प्रपितामहीनां अमुकगोत्राराम स्मत्पितृपितामह प्र

नान्दी सुखीनां

रामः
॥६॥

पितामहानाममुकामुका मुकशर्मणां नान्दीमुखानां अमुकगोत्राणामत्ममानामहप्र
मातामह एद्रप्रमातामहानाममुकामुका मुकशर्मणां सपत्नीकानां नान्दीमुखानां आद्र
संबन्धिनां वसुसत्पसंज्ञकानां विश्वेद्यादेवानां कृतैर्नदाभ्युदयिक आद्र प्रतिष्ठार्थमिमानि
फलानि वनस्पतिदैवतानि तन्मूल्योपकल्पितानि विष्णुदैवतानि दक्षिणात्वेन यथानाम
गोत्राद्यवात्मरायदानुमहमुत्सृजेत् ॥ एवमेवोपरिविकल्पेऽपि ॐ अद्यामुकगोत्राये
अत्ममात्रेऽमुकदेव्ये नान्दीमुख्यै कृतैर्नदाभ्युदयिक आद्र प्रतिष्ठार्थमिमानि फलमूलानि
वनस्पतिदैवतानि तन्मूल्योपकल्पितं इदं विष्णुदैवतं यादक्षिणात्वेन तुभ्यमहमुत्सृजेत्

आ०श्राः

॥७॥

एवमेवपिता मही प्रपितामह्या यष्टु भ्यो दद्यात् अथविसर्जनम् वसुसत्यसंज्ञकाविश्वे
देवाः प्रीयंतामिति विश्वेदेवावसर्जनम् ॐ वाजेवाजे वत इति द्वाभ्यां मंत्राभ्यां मात्रादीन्
विसर्जयेत् ततो देवताभ्य इति पठेत् ततो दीपा द्वादशम् आचमनम् ॐ प्रमादात्कुर्वता
कर्मप्रत्यङ्गेना ध्वरेषु च स्मरणा देवता विहोः सम्पूर्णा स्यादिति श्रुतिः ॐ आयुः प्रजामि
ति पठेत् एतत्सर्वश्राद्धं विष्णुवे प्रतिपादयामीति ^{प्रतिपत्ति} अत्र ब्राह्मणस्य शर्मानम् क्षत्रियस्य
वर्मानम् वैश्यस्य गुप्ताम्नम् शूद्रस्य दासानाम् नामेत्यवधानेन व्यम् स्त्रीणां देव्यन्तम् ना
मिति चानुवर्त्यस्यधारणम् इत्याभ्युदयिक श्राद्धप्रयोगः ॥ समाप्तः ॥ शुभः ॥

रामः

॥७॥